

İSRÂ SÛRE-İ ŞERİF'İ

(17. Sûre)

(Mekke döneminde inmiştir. 111 âyettir.)

Bismillâhırrahmânırrahîm.

- 1.** Kulunu (Muhammed'i) gecenin bir anında Mescid-i Haram'dan alıp civarını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah her türlü noksan sıfatlardan münezzehtir. Ona âyetlerimizden nicelerini gösterelim diye böyle yaptık. Şüphesiz ki Allah işitendir, görendir.
- 2.** Biz Musa'ya Kitap verdik ve: "Benden başka hiçbir vekil tutmayın." diye o Kitab'ı İsrailoğulları için bir hidayet rehberi kıldık.
- 3.** Ey Nuh ile beraber gemide taşıyıp selâmete çıkardığımız kimselerin soyundan olanlar! Doğrusu Nuh, çok şükreden bir kuldu.
- 4.** İsrailoğullarına Kitap'ta: "Siz yeryüzünde iki defa fesat çıkarıp bozgunculuk yapacak ve kibirlendikçe kibirleneceksiniz." diye bildirdik.
- 5.** Birinci bozgunculuğunuzun ceza vakti gelince üzerinize pek güçlü olan kullarımızı salacağız. Onlar memleketin her köşesini kontrollerine alacaklar, evlerin aralarına girip sizi araştıracaklar. Bu, yerine gelecek bir vaaddir.
- 6.** Bunun ardından sizi o istilâcılara tekrar galip getireceğiz. Mallar ve oğullarla size yardım edecek, sayınızı artıracğız.
- 7.** İyilik ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz. Kötülük ederseniz o da kendinizdir. İkinci bozgunculuğunuza karşı vâdedilen cezanın vakti erişince; yüzlerinizi kararta kararta kötülük yapmaları, önceden Mescid'e girdikleri gibi yine girmeleri, ele geçirdikleri yerleri harap etmeleri mahvetmeleri için tekrar göndereceğiz.
- 8.** Umulur ki Rabbiniz size merhamet eder, acır. Eğer dönerseniz, biz de döneriz. Cehennemi kâfirlere bir zindan kılmışızdır.
- 9.** Gerçekten bu Kur'an insanları en doğru yola götürür ve sâlih amellerde bulunan müminlere de kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.
- 10.** Ahirete inanmayanlara gelince, onlar için de acıklı bir azap hazırladık.
- 11.** İnsan hayır istiyormuşçasına şer ister ve insan çok aceledir.
- 12.** Biz geceyi ve gündüzü birer âyet (delil) kıldık. Rabbinizin nimetlerini araştırmanız, ayrıca yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için gecenin karanlığını silip, yerine (geçiminizi temin için) gündüzün aydınlığını getirdik. İşte biz her şeyi açık açık anlattık.
- 13.** Biz herkesin dünyadaki amelini kendi boynuna doladık. İnsan için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız.
- 14.** Oku kitabını! Bugün hesap görücü olarak sen kendine yetersin!

15. Kim yola gelirse kendi iyiliği için yola gelmiş olur. Kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü yüklenmez. Biz bir peygamber göndermedikçe kimseye azap etmeyiz.

16. Biz bir memleketi yıkıp yok etmek istediğimiz zaman, oranın şımarık varlıklılarına (iyilikleri) emrederiz. Buna rağmen onlar orada itaatsizlik edip kötülük işlerler. Artık o memleket helâke müstahak olur, biz de orayı darmadağın ederiz.

17. Nuh'tan sonraki nesillerden nicelerini helâk ettik. Kullarının günahlarını bilen ve gören olarak Rabbin yeter.

18. Kim bu çarçabuk geçen dünyayı isterse, biz de burada ona, evet kimi dilersek ona, dilediğimiz kadar hemen veririz. Sonra da ona cehennemi hazırlarız. Kınanmış ve rahmetimizden kovulmuş olarak oraya girer.

19. Kim de inanmış olarak ahireti ister ve çalışmasını da onun için yaparsa, işte onların bu çalışmaları meşkûr ve makbul olur.

20. Hepsine, onlara da bunlara da (dünyayı isteyene de ahireti isteyene de) Rabbinin vergisinden birbiri ardınca veririz. Esasen Rabbinin ihsanı hiç kimseye yasak kılınmış değildir.

21. Bak! Biz insanların kimini kiminden nasıl üstün kılmışızdır. Elbette ki ahiret, dereceler ve üstünlük farkları bakımından daha büyüktür.

22. Allah ile beraber başka bir ilâh edinme! Sonra kınanmış ve terkedilmiş olarak kalırsın.

23. Rabbin yalnız kendisine kulluk etmenizi ve ana-babaya güzellikle muâmele etmenizi emretti. Eğer onlardan biri veya her ikisi senin yanında iken ihtiyarlığa ererlerse onlara öf bile deme, onları azarlama, onlara güzel ve tatlı söz söyle.

24. Onlara acıyarak tevâzu kanatlarını yerlere kadar indir ve de ki: "Ey Rabbinim! Onlar beni küçükken nasıl terbiye ettilerse, sen de kendilerine öylece merhamet et."

25. Rabbiniz sizin kalbinizdekini çok iyi bilir. Eğer siz iyi olursanız şunu iyi bilin ki Allah, tevbeye yönelenleri son derece bağışlayıcıdır.

26. Akrabaya, yoksula, yolda kalana hakkını ver. Malını israf ile saçıp savurma.

27. Çünkü saçıp savuranlar şeytanın kardeşleri olmuşlardır. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür.

28. Eğer Rabbinden beklediğin bir rahmeti elde etmek için onlardan (o fakirlerden) yüz çeviriyorsan, hiç olmazsa kendilerine tatlı bir söz söyle.

29. Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme! Büsbütün de saçıp israf etme ki, sonra kınanır, hasret içinde eli boş kalırsın.

30. Rabbin dilediği kimsenin rızkını genişletir ve bunu bir ölçüye göre verir. Şüphesiz ki O, kullarından haberdardır, onları görmektedir.

31. Geçim endişesi ile (fakirlik korkusuyla) çocuklarınızı öldürüp canına kıymayın. Biz onların da sizin de rızkınızı veririz. Onları öldürmek gerçekten büyük bir günahdır.

32. Zinâyaya yaklaşmayın. Çünkü o, şüphesiz ki hayâsızlıktır ve çok kötü bir yoldur.

- 33.** Allah'ın haram kıldığı canı haksız yere öldürmeyin. Bir kimse zulmen öldürülürse, biz onun velisine bir hak tanımışızdır. Ancak bu veli de kısısta ileri gitmesin. Çünkü o zaten yardıma mazhar olmuştur. (Alacağını almıştır).
- 34.** Rüşdüne erinceye kadar yetimin malına, en güzel bir niyet taşımaksızın yaklaşmayın. Verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü verilen söz sorumluluğu gerektirir.
- 35.** Bir şeyi ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam tutun, doğru terazi ile tartın. Bu daha iyidir, sonu da daha güzeldir.
- 36.** Bilmediğin şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.
- 37.** Yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü sen ne yeri yarabilir ne de boyca dağlara ulaşabilirsin.
- 38.** Bütün bunların hepsi, kötü olan ve Rabbinin katında hoş olmayan şeylerdir.
- 39.** Bunlar Rabbinin sana vahyettiği hikmettendir. Allah ile beraber başka bir ilâh edinme. Sonra kınanmış ve kovulmuş olarak cehenneme atılırsın.
- 40.** Yoksa Rabbiniz oğulları sizin için seçti de, kendisi meleklerden kız çocukları mı edindi? Gerçekten siz (vebali) büyük bir söz söylüyorsunuz!
- 41.** Andolsun ki biz, düşünüp anlasınlar diye bu Kur'an'da sözü tekrar tekrar açıkladık. Fakat bu, onlara daha da kaçıp uzaklaşmaktan başka bir yarar sağlamıyor.
- 42.** De ki: "Eğer onların dedikleri gibi, Allah ile beraber başka ilâhlar da bulunsaydı, o takdirde bu ilâhlar Arş'ın sahibine ulaşmak için yol ararlardı.
- 43.** O, onların söylediklerinden münezzehtir, yücedir ve uludur.
- 44.** Yedi gök ve yer, bir de bunların içinde bulunanlar Allah'ı tesbih ve tenzih ederler. Hiçbir şey yoktur ki, O'nu hamd ile tesbih etmesin. Fakat siz onların tesbihlerini anlamazsınız. O halim olandır, çok bağışlayandır.
- 45.** Kur'an okuduğun zaman, seninle ahirete inanmayanların arasına gizli bir perde koyarız.
- 46.** Ayrıca onu anlamamaları için kalplerinin üzerine perdeler çekeriz, kulaklarına da ağırlık koyarız. Sen Kur'an'da Rabbinizi tek olarak zikrettiğin zaman da, onlar nefret ederek arkalarını döner giderler.
- 47.** Onların seni dinlerken neye kulak verdiklerini (ne maksatla dinlediklerini) biz çok iyi biliriz. Kendi aralarında fısıldaşırken de, hani o zâlimler diyorlardı ki: "Siz büyülenmiş bir adamdan başkasına uymuyorsunuz!"
- 48.** Bak! Sana nasıl misaller veriyorlar? Bunun için dalâlete düştüler ve bir daha yol bulamamaktadırlar.
- 49.** Dediler ki: "Biz bir kemik yığını ve ufalanmış bir toprak olduktan sonra mı, biz mi yeniden dirilecekmiz?"
- 50.** De ki: "İster taş olun, ister demir."

- 51.** "İsterse gönlünüzde büyüttüğünüz herhangi bir yaratık olun." Diyecekler ki: "Bizi tekrar kim diriltecektir?" De ki: "Sizi ilk defa yaratan!" Bunun üzerine sana alaylı alaylı başlarını sallayacaklar ve: "Ne zamanmış o?" diyecekler. De ki: "Yakın olması umulur."
- 52.** O sizi çağıracağı gün, O'na hamdederek hemen dâvetine uyarsınız ve (kabirlerinizde) pek az kaldığınızı sanırsınız.
- 53.** (İnanan) kullarıma söyle, en güzel sözü söylesinler. Sonra şeytan onların aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.
- 54.** Rabbiniz sizi daha iyi bilir. Dilerse size merhamet eder, dilerse azap eder. Biz seni onların üzerine bir vekil olarak göndermedik.
- 55.** Rabbin göklerde ve yerde olanları en iyi bilendir. Andolsun ki biz peygamberlerin kimini kiminden üstün kıldık. Davut'a da Zebur'u verdik.
- 56.** De ki: "Allah'tan başka, ilâh sandığınız şeyleri çağırın. Onlar sizden ne bir zararı uzaklaştırabilirler, ne de değiştirmeye güçleri yeter."
- 57.** Onların çağırdıkları da, Rablerine hangisi daha yakın olacak diye vesile ararlar. O'nun rahmetini umarlar, azabından korkarlar. Zira Rabbinin azabı (korkunçtur), sakınılacak bir azaptır.
- 58.** Hiçbir memleket hariç olmamak üzere, biz onu kıyamet gününden önce ya helâk ederiz veya onu şiddetli bir azapla cezalandırırız. Bu, kitapta (Levh-i mahfuz'da) yazılıdır.
- 59.** Bizi âyetler (mucizeler) göndermekten alıkoyan şey, öncekilerin onları yalanlamış olmalarıdır. Nitekim Semud kavmine gözleri göre göre bir dişi deve vermiştik. Onlar ise ona zulmetmişlerdi. Oysa biz o âyetleri (mucizeleri) ancak korkutmak için göndeririz.
- 60.** Hani sana demiştik ki: "Rabbin insanları çepeçevre kuşatmıştır." Sana gösterdiğimiz o rüyâyı ve Kur'an'da lânetlenen ağacı sadece insanlar için bir imtihan kıldık. Biz onları korkutuyoruz. Fakat bu korkutmamız onlarda büyük bir azgınlıktan başka bir şeyi artırmıyor.
- 61.** Bir zamanlar biz meleklerle: "Âdem'e secde edin!" demiştik. İblis hariç, hepsi secde ettiler. İblis: "Ben, çamurdan yarattığına secde mi ederim?" dedi.
- 62.** İblis: "Şu benden üstün kıldığına da bir bak! Eğer kıyamet gününe kadar beni ertelersen, yemin ederim ki pek azı dışında onun neslini kendime bağlayacağım." dedi.
- 63.** Allah buyurdu ki: "Haydi git! Onlardan sana kim uyarsa, iyi bilin ki hepinizin cezası cehennemdir, hem de tam bir ceza!"
- 64.** "Onlardan gücünün yettiği kimseleri sesinle yerinden oynat, şaşırt! Atlılarını, yayalarını onları yaygaraya boğ! Mallarında ve evlatlarında onlara ortak ol! Kendilerine vaadlerde bulun!" Şeytan insanlara aldatmadan başka bir şey vâdetmez.
- 65.** "Şurası muhakkak ki benim kullarım üzerinde senin hiçbir hakimiyetin olamaz. Rabbin vekil olarak yeter."
- 66.** Rabbiniz O'dur ki, lütfundan (nasip) aramanız için gemileri denizde sizin için yüzdürüyor. Çünkü O, size çok merhametlidir.

67. Denizde başınıza bir musibet (boğulma tehlikesi) geldiği zaman, Allah'tan başka bütün yalvardıklarınız kaybolur gider. Fakat O, sizi kurtarıp karaya çıkarınca, yine yüz çevirirsiniz. Gerçekten insan çok nankördür.

68. Sizi kara tarafında yerin dibine geçirmeyeceğinden veya başınıza taş yağdırmayacağından emin mi oldunuz? Sonra kendinize bir vekil (koruyucu) da bulamazsınız.

69. Yahut sizi tekrar gönderip de üzerinize bir kasırga salarak, inkâr etmenizden ötürü sizi boğmayacağından emin mi oldunuz? Sonra bu yaptığınıza karşı, bizim aleyhimize size yardım edecek bir kimseyi de bulamazsınız.

70. Andolsun ki biz Âdemoğullarını üstün bir izzet ve şerefe mazhar kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerine temiz rızıklardan verdik. Yaratmış olduklarımızdan bir çoğuna onları üstün kıldık.

71. İnsan sınıflarından her birini biz o gün imamlarıyla (önderleriyle) beraber çağıracağız. Kimlerin amel defterleri sağından verilirse, işte onlar kitaplarını okurlar ve en küçük bir haksızlığa uğratılmazlar.

72. Bu dünyada kör olan kimse ahirette de kördür. Üstelik iyice yolunu şaşırmıştır.

73. Neredeyse onlar sana vahyettiğimizden başkasını bize karşı uydurman için akıllarınca seni bile fitneye düşürecek ve o takdirde seni samimi bir dost edineceklerdi.

74. Eğer biz sana sebat vermemiş olsaydık, neredeyse onlara birazcık meyledecektin.

75. O takdirde sana hayatın ve ölümün sıkıntılarını kat kat tattırırdık. Sonra bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamazdın.

76. Resulüm! Onlar seni bu yerden söküp atmak için rahatsız edip dururlar. O takdirde kendileri de senden sonra yurtlarında pek az kalabilecekler.

77. Senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimiz hakkındaki kanun da budur. Bizim kanunumuzda hiçbir değişiklik bulamazsın.

78. Gündüz güneşin dönüp batıya yönelmesinden, gecenin karanlığı bastırıncaya kadar, (belli vakitlerde) namaz kıl. Bir de sabah namazı kıl. Çünkü sabah namazı şâhitlidir.

79. Resulüm! Gecenin bir kısmında uyanıp, sırf sana mahsus fazla bir ibadet olmak üzere (Kur'an ile) gece namazı kıl. Ümit edebilirsin ki, Rabbin seni bir Makam-ı mahmud'a (övülen bir makama) gönderecektir.

80. Resulüm! De ki: "Ey Rabbim! Beni koyacağın yere sıdk ile hoşnutlukla koy, çıkaracağın yerden de sıdk ile hoşnutlukla çıkar. Katından beni destekleyecek bir kuvvet ver."

81. De ki: "Hak geldi, bâtil zâil oldu. Çünkü bâtil yok olmaya mahkûmdur."

82. Biz Kur'an'dan öyle şeyler indiriyoruz ki, müminler için şifâ ve rahmettir. Zâlimlerin ise yalnızca ziyanını artırır.

83. İnsana bir nimet verdiğimiz zaman yüz çevirerek yan çizer. Ona bir de zarar ziyan dokunacak olsa, iyice karamsarlığa düşer.

84. De ki: "Herkes kendi yaratılışına (mizaç ve karakterine) göre hareket eder. Rabbiniz kimin en doğru yolda olduğunu daha iyi bilir."

85. Resülüm! Sana ruhtan sorarlar. Onlara de ki: "Ruh Rabbimin emrindedir. Size ilimden pek az bir şey verilmiştir."

86. Eğer biz dilersek, sana vahyettiğimizi ortadan kaldırırız. Sonra bu durumda sen bize karşı duracak bir vekil de bulamazdın.

87. Ancak Rabbinden bir rahmet olarak (bâki kalmıştır). Çünkü O'nun senin üzerindeki lütfu çok büyüktür.

88. Resulüm! De ki: "Yemin olsun, eğer insanlar ve cinler bu Kur'an'ın bir benzerini meydana getirmek için bir araya gelseler, birbirine yardım da etseler, imkânı yok onun benzerini getiremezler."

89. Andolsun ki biz Kur'an'da insanlara her türlü misali çeşitli şekillerde açıklamışızdır. Yine de insanların çoğu inkârda direndiler.

90. Dediler ki: "Sen bizim için yerden bir kaynak fışkırtmadıkça sana aslâ inanmayız."

91. "Veya senin hurma bahçen ve üzüm bağın olsun ve içlerinden gürül gürül ırmaklar akıtmalısın."

92. "Yahut iddiâ ettiğin gibi, göğü üzerimize büyük parçalar halinde düşürmelisin, veyahut Allah'ı ve melekleri karşımıza getirmelisin."

93. "Yahut da altından bir evin olmalı veya göğe çıkmalısın. Oradan bize okuyacağımız bir kitap indirmediğin sürece, senin yükselmene de aslâ inanmayız." De ki: "Rabbimi tenzih ederim! Ben sadece beşer olan bir peygamber değil miyim?"

94. Kendilerine hidayet rehberi geldiği zaman, insanları iman etmekten alıkoyan şey, sadece: "Allah peygamber olarak bir insanı mı gönderdi?" demeleri oldu.

95. De ki: "Eğer yeryüzünde yerleşip dolaşanlar melekler olsaydı, elbette onlara peygamber olarak gökten bir melek indirirdik."

96. De ki: "Benimle sizin aranızda gerçek şahit olarak Allah kâfidir. Şüphesiz ki O, kullarından haberdardır, onları görmektedir."

97. Allah kimi hidayete erdirirse, işte asıl hidayeti bulan O'dur. Kimi de dalâlete düşürürse, onlar için O'ndan başka dostlar bulamazsın. Biz onları kıyamet günü yüzükoyun, körler, dilsizler ve sağırlar olarak haşrederiz. Onların varacağı ve kalacağı yer cehennemdir. Ateşi ne zaman sönmeye yüz tutsa hemen alevini artırırız.

98. Onların cezaları işte budur! Çünkü onlar âyetlerimizi inkâr ettiler ve: "Biz bir yığın kemik ve ufalanmış toprak olduktan sonra mı, biz mi yeni bir yaratılışla diriltilmiş olacağız?" dediler.

99. Görmediler mi ki, gökleri ve yeri yaratan Allah, onların benzerlerini yaratmaya da kâdirdir. Onlar için şüphe olmayan bir ecel kılmıştır. Buna rağmen zâlimler küfürden başka bir şeyde diretmediler.

100. De ki: "Rabbimin rahmet hazinelerine eğer siz sahip olsaydınız, harcamakla tükenir korkusuyla muhakkak cimrilik ederdiniz. Gerçekten insan pek cimridir.

101. Andolsun ki biz Musa'ya dokuz tane apaçık âyet (mucize) verdik. İsrâiloğullarına sor! Musa onlara geldiğinde, Firavun ona: "Ey Musa! Senin büyülenmiş olduğunu sanıyorum!" demişti.

102. Musa da: "Sen çok iyi biliyorsun ki, kalp gözlerini açmak üzere bunları ancak göklerin ve yerin Rabbi indirdi. Ey Firavun! Ben de senin hakikaten mahvolduğunu sanıyorum." dedi.

103. Böylece Firavun onları o yerden (Mısır'dan) çıkarmak istedi. Biz de onu ve maiyyetindekilerin hepsini suda boğduk.

104. Ardından da İsrâiloğullarına: "O topraklarda oturun! Ahiret vaadi geldiği zaman (mümin-kâfir) hepinizi toplayıp bir araya getireceğiz." dedik.

105. Biz Kur'an'ı hak olarak indirdik, o da hak olarak indi. Resulüm! Biz seni de ancak müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik.

106. Sana Kur'an'ı verdik ve onu insanlara yavaş yavaş okuman için kısım kısım indirdik.

107. De ki: Kur'an'a ister inanın, ister inanmayın, ondan önceki bilginlere o okunduğu zaman, yüzleri üzerine secdeye varırlar.

108. Ve derler ki: "Rabbimiz münezzehtir, Rabbimizin vaadi mutlaka yerine getirilir."

109. Ağlayarak yüzüstü yere kapanırlar, bu onların gönüllerindeki saygıyı artırır.

110. Resulüm! De ki: "İster Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın, hangisi ile çağırırsanız çağırın, en güzel isimler O'nundur." Namazında sesini yükseltme, sesini o kadar da kısma, ikisi arasında bir yol tut.

111. De ki: "Çocuk edinmeyen, mülkünde hiç ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir yardımcıya bir ihtiyaç göstermeyen Allah'a hamdolsun!" O halde tekbir getirerek O'nu yücelt.

[Sûre 18](#)